

VRÚTOČAN

Z obsahu vyberáme:

- * v školách sa osadili bezpečnostné sklá str. 2
- * výstavba tretej etapy chodníka na ul. Karvaša a Bláhovca str. 2
- * povodne v Turci str. 4
- * Evanjelický zborový dom bol zrekonštruovaný str. 5
- * program Dní mesta str. 8
- * stolní tenisti bilancovali str.7

Vrútky navštívila Nasťa Kuzminová

4. ročník projektu pre deti materských škôl, prvého a druhého ročníka základných škôl s názvom **Bavme deti pohybom** bol ukončený výnimočne. Na pozvanie organizátorov MHÁK Martin prišla odovzdať medaile deťom naša najúspešnejšia olympionička **Nasťa Kuzminová**. Oceňovanie pre vrútocké deti sa uskutočnilo v novo zrekonštruovanej telocvični ZŠ Hany Zelinovej.

DVOJMESAČNÍK MESTA VRÚTKY - bezplatne

ROČNÍK 31, číslo 4/2020

Zvyšujeme bezpečnosť našich škôl

Vrútocké školské objekty budú v novom školskom roku bezpečnejšie. Aj v nadväznosti na smutnú udalosť, ktorá sa odohrala na našej spojenej škole 11. júna tohto roku, pristúpilo Mesto Vrútky v spolupráci s riaditeľkami našich základných a materských škôl k opatreniam, ktoré znížia riziko opakovania podobnej situácie na minimum. Zmeny sa budú týkať nielen pravidiel vstupu do školských objektov pre cudzie osoby ale aj ich technického zabezpečenia. Štandardom bude bezpečnostná signalizácia s tiesňovými tlačidlami pripojenými na mestskú políciu, nebudú chýbať ďalšie bezpečnostné prvky. Zároveň boli už v priebehu

augusta inštalované bezpečnostné sklá na všetkých vstupných dverách so sklenenými výplňami, a to vo všetkých objektoch školstva na území Vrútok. Túto investíciu mesto získalo sponzorským darom od spoločnosti Izoglobal, s.r.o. so sídlom v Martine.

Ako uviedol Martin Košík z Izoglobalu, skutok, ktorý sa udial na Vrútkach, ich nemohol nechať chladnými a tak radi prispeli k zvýšeniu bezpečnosti vrútockých detí. Školské zariadenia získali výplne dverí bezpečné voči násilnému vniknutiu ako aj voči

zraneniu detí pri náhodnom rozbití. Za takúto formu podpory veľmi pekne ďakujeme a všetkým školákovi, ako aj pedagogickým a nepedagogickým pracovníkom prajeme veľa úspechov a energie, ktorú budú potrebovať v novom školskom roku 2020/2021. **-red-**

Pripravuje sa ďalšia etapa výstavby chodníka na ul. Karvaša a Bláhovca

Mestské zastupiteľstvo na svojom zasadnutí dňa 25. augusta odsúhlasilo prípravu tretej etapy chodníka na ul. Karvaša a Bláhovca. Chodník už má hotové dva úseky vrátane dažďovej kanalizácie v celkovej dĺžke 620 m, ktoré boli realizované v rokoch 2018 a 2019. Tretia etapa v dĺžke 760 m sa pripravuje pre úsek od križovatky s Ul. Francúzskych partizánov až po Poľnú ulicu. Bude zahŕňať aj bezpečné prechody pre chodcov s posilneným osvetlením a bezpečné nástupné a výstupné plochy autobusových zastávok. Uvedená stavba vytvorí podmienky pre bezpečnosť chodcov aj bez potreby zachovania jestvujúceho spomaľovacieho prahu, ktorého odstránenie požadovali aj signatári petície doručenej v júni na mestský úrad. Hoci výpadok podielových daní samospráv neumožnil Mestu Vrútky pokračovať v tretej etape výstavby chodníka v tomto roku, zabezpečí sa jej stavebná príprava v podobe projektovej dokumentácie, územného rozhodnutia a stavebného povolenia, tak aby v budúcom roku už nič nebránilo jej realizácii. Finančné krytie investície bude zabezpečené vďaka návratnej finančnej výpomoci ministerstva financií, ktorú odsúhlasila vláda SR pre všetky slovenské mestá a obce do výšky výpadku daní spôsobenej vplyvom koronakrízy.

Ing. Dušan Kramár,
vedúci odboru výstavby a životného prostredia

Stavia sa nový úsek cyklotrasy

Dňom 1. 9. 2020 začne Mesto Vrútky prostredníctvom vysúťaženej stavebnej firmy realizovať stavbu „Cyklotrasa Martin-Vrútky“. Úsek, na ktorom sa bude stavba realizovať, je od hranice katastrálneho územia mesta Martin-Vrútky po železnú lávku pre peších po ľavom brehu rieky Turiec v smere toku. V úseku od železnej lávky po Námestie S. Zachara (cestný most cez rieku Turiec) bude zvýšená frekvencia pohybu stavebných mechanizmov a techniky. Z tohto dôvodu žiadame občanov Mesta Vrútky, rodičov detí navštevujúcich ZŠ Hany Zelinovej ako aj Súkromnú Základnú školu pre žiakov s vývinovými poruchami učenia o zvýšenie opatrnosti a pozornosti pri pohybe v danej lokalite. Stavebné práce majú byť ukončené podľa harmonogramu do 31. 11. 2020.

Poslanci Mestského zastupiteľstva schválili na augustovom zasadnutí osobnosti, ktoré budú ocenené počas tohtoročných Dní mesta. 11. septembra budú v sobášnej sieni MsÚ udelené nasledovné ocenenia:

Čestné občianstvo mesta Vrútky:

Mgr. Jaroslav Budz, In memoriam

Cena mesta Vrútky:

Magdaléna Krejzlová, In memoriam

Doc. PhDr. Karol Rybárik, CSc., In memoriam

Cena primátora mesta:

Mgr. Renáta Hnilicová

Emil Masnica

Pamätný list:

Kolektív Extraligových dorastencov stolnotenisového oddielu TJ LOKOMOTÍVA Vrútky

Kolektív zamestnancov Spojenej školy na Ulici M. R. Štefánika

Milí čitatelia Vrútočana,

končí sa leto a začína nový školský rok. Dovolenkové obdobie sme si asi mnohí predstavovali trochu inak. Odporúčania úradu verejného zdravotníctva nás ale udržiavali v pohotovosti a verím, že sme viacerí aj vďaka nim objavili dodnes nepoznané krásy Slovenska. Ak budete plánovať čerpanie nejakého voľna ešte aj v septembri, vedzte, že vrútocké kúpalisko ostáva otvorené pre verejnosť až do 15. 9. 2020 .

Na mestskom úrade sme sa venovali v uplynulých týždňoch aj stavebnému a administratívne ukončeniu investícií, ktoré prešli z minulého roka a teší ma, že môžem skonštatovať, že či telocvičňa pri ZŠ Hany Zelinovej, druhá etapa chodníka na Ul. Karvaša a Bláhovca, alebo oddychová zóna pri mestskom úrade už slúžia svojmu účelu. Obnovou prešla aj telocvičňa Spojenej školy. V tomto roku nás ešte čaká rekonštrukcia a prístavba hasičskej zbrojnice, modernizácia systému prípravy teplej vody na futbalovom štadióne a dobudovanie vrútockého úseku cyklotrasy Martin - Vrútky. Spustila sa príprava tretej etapy chodníka na Ul. Karvaša a Bláhovca, ktorú by sme chceli zrealizovať budúci rok. O jednotlivých investíciách viac nájdete v samostatných článkoch.

S príchodom jesene začínajú na Slovensku opäť stúpať aj počty pozitívnych testov na koronavírus. Aj naše mesto chce rešpektovať platné

opatrenia a odporúčania úradu verejného zdravotníctva a ministra školstva. Aj preto pomáhame školám a školským zariadeniam zabezpečiť všetko potrebné pre elimináciu rizika šírenia tohto ochorenia. Septembrové dni mesta úplne nerušíme, budú ale bez tradičného jarmoku. Sústreďujeme sa na menšie podujatia, ktorých prehľad nájdete v pozvánke na zadnej strane tohto čísla. Na spiestrenie, na sklonku druhého septembrového týždňa organizuje v našom meste Klub slovenských turistov Vrútky v spolupráci s TK Fatra Vrútky 42. zraz cykloturistov KST. Pozvánku s detailným programom nájdete aj na stránke www.kst.sk .

Dovoľte mi zapriať Vám príjemný vstup do babieho leta a poprosiť Vás, nech spoločne aj naďalej robíme to, čo sa od nás žiada, aby sme zbytočne nevystavovali riziku šírenia nákazy vlastných spoluobčanov.

Branislav Zacharides
primátor mesta Vrútky

Mesto Vrútky bolo úspešné v dvoch europrojektoch zameraných na životné prostredie

Európska komisia vyvíja stále intenzívnejšie úsilie, aby sa Európa stala prvým klimaticky neutrálnym kontinentom, teda krajinou, ktorej hospodárstvo neznečisťuje klímu a životné prostredie. Táto snaha sa premieňa aj do podmienok, ktoré budú musieť plniť mestá a obce na Slovensku, ak budú chcieť aj v budúcnosti čerpať financie z fondov

EÚ na svoje rozvojové projekty. **Doba hromadného zateplovania verejných budov, kedy mestá a obce dostali z eurofondov preplatených 95% nákladov na svoje investície bez splnenia vážnejších podmienok, sa už opakovať nebude.**

Z množstva žiadostí o rôzne granty a dotácie, ktoré Mesto Vrútky spracovalo v minulom roku, boli dve žiadosti vo výške takmer 40 tis. EUR podané aj na Operačný program životné prostredie. Oba projekty boli

schválené v júli tohto roku. Vďaka prvému z nich bude mať mesto vypracovanú vlastnú nízkouhlíkovú stratégiu, teda dokument, ktorý zdefiniuje potrebné opatrenia na zníženie emisií skleníkových plynov, a to nielen na úseku verejných budov, ale aj v iných oblastiach života mesta. Jeho súčasťou bude aj aktualizácia koncepcie tepelného hospodárstva mesta so zapracovaním využitia obnoviteľných zdrojov energie, ako sú solárne panely, fotovoltaika, tepelné čerpadlá a pod. Druhý projekt s názvom Rozvoj energetických služieb v meste Vrútky priamo nadväzuje na prvý, pričom jeho výstupom bude realizácia energetických auditov v tých budovách ZŠ Hany Zelinovej, ktoré dosiaľ neboli zateplené. V rámci auditov sa zmapujú slabé stránky jednotlivých budov a navrhnu opatrenia na zníženie ich energetickej náročnosti. V prípade, že výška úspor z týchto opatrení sa v strednodobom horizonte vyrovná nákladom na ich realizáciu, mesto zrealizuje obstarávanie dodávateľa takzvanej garantovanej energetickej služby, ktorý následne tieto investície uskutoční, čím sa nielen zveľadí majetok mesta, ale hlavne výrazne

Súčasná zastaralá technológia vyhrievania teplej vody na futbalovom štadióne bude čoskoro nahradená úspornejším moderným vykurovacím systémom.

zniži ich energetickú náročnosť. Už v tomto roku investuje naša samospráva financie aj do znižovania nákladov na energie vo verejných budovách. Po komplexnom zateplení telocvične ZŠ Hany Zelinovej pristupuje mesto v jeseni k rekonštrukcii systému prípravy teplej vody na futbalovom štadióne, a to aj s využitím solárnej energie. Na túto investíciu sa mestu podarilo získať dotáciu Slovenského futbalového zväzu vo výške 10 tis. EUR.

Mgr. Juraj Gorilák

Tento rok si pripomínáme 60. výročie od poslednej ničivej povodne v Turci

Po výdatných dažďoch sa na deň sv. Anny (26. júl) v roku 1960 zodvihla hladina rieky Turiec a následne sa vyliala z koryta. Veľká voda zaplavila územie od Príboviev, Koštian nad Turcom, ulíc Martina, časť Priekopy až po Vrútky. Práve Vrútky sa v tomto roku ocitli celé pod vodou, na rozdiel od povodne z roku 1958, kde boli zasiahnuté iba okrajové časti KB kolónia, Randezovo a Mexiko.

Rok 1960

Ráno, dňa 26. júla zobudil Martinčanov hukot vody a to najmä v okolí železničnej stanice a Prednádražia. Voda sa valila Robotníckou ulicou, zaliala známe Srdiečko, postupovala vtedajšou Engelsovou ulicou k rozostavanej budove poštového úradu. Najviac postihnutou bola Kuzmányho ulica. Podľa viacerých pamätníkov sa doslova premenila na ulice Benátok. V tom čase už boli pod vodou ulice na Odtokách a časť Jahodník – ulice Marxova, Na Bystričku či ďalšie. Voda nezadržateľne postupovala k Záturčianskému chotáru, zaplavila plničku minerálnej vody Fatra a blížila sa k Priekope. Tam vody Turca a Jordánu zaplavili záhumenie a polia Priekopčanov. Na rozdiel od susedného Martina, kde centrum mesta ostalo bez následkov veľkej vody, tak naopak Vrútky sa ocitli pod vodou takmer celé. Centrum aj priláhlé uličky, snáď až na železničnú stanicu, ktorá je o niečo vyššie než stred mesta. **Ako to prebiehalo, od 26. júla až po opadnutie veľkej vody, sme zachytili v spomienkach pána Róberta Zacharidesa, jedného z priamych účastníkov vtedajšej povodne:**

Zo spomienok rodičov, aj starých rodičov viem, že povodne boli takmer každých desať rokov. Príčinou boli nízke brehy, čo umožnilo Turcu naširoko sa rozťahnuť. Samozrejme, že to spôsobilo veľké škody, pre bývajúcich Vrútočanov. Prekvapením bolo, že v roku 1960 už bolo po regulácii Turca a napriek tomu, to ešte nepomohlo. Sledovaním situácie, čo zaujalo čelných predstaviteľov veľkej obce, ale aj predstaviteľov kraja, sa skonštatovalo, že vysokú hladinu Turca zapríčiňuje situácia na rieke Váh. Ten nepúšťa dostatočne do seba Turiec, ktorý takto dvíha neúmerne svoju hladinu a tak sa hladina Turca zdvihne nad brehy a rozleje sa do širokého okolia. Uchránené od povodne boli len Dolné Vrútky, nakoľko mali vyššie brehy, takže voda

to nedosiahla. Prečo povodeň roku 1960 nádejne považujeme za poslednú? Nuž preto, lebo pri Lipovci bol vybudovaný kanál, čím sa dá regulovať hladina Váhu, a tak Turiec má voľnejší prietok a jeho voda odteká pri oveľa nižšej hladine. Škody spôsobené povodňami, boli veľmi veľké. Okrem materiálnych škôd boli ohrozené aj životy. Dôsledky boli značné aj pri chove domácich zvierat. Hlavne hydiny a králikov, ktorých vytápalo. V tom čase poriadne pršalo, takmer 4 dni. Voda na Turci sa značne zdvihla. My – čo sme priamo pri Turci bývali, sme to s napätím sledovali. No nielen sledovali, ale robili príslušné opatrenia. Najväčšia starosť bola o zvieratá, ktoré sme chovali na dvore. Poslednú chvíľu sa mi podarilo preniesť hydinu, králikov aj holubov do domu na povahu. Ukázalo sa, že to bolo šťastné riešenie, nakoľko voda stúpila, až po pás v byte a dvor so záhradou boli úplne zaliate. Trvalo to asi týždeň, no problémy to boli veľké. Hlavne kŕmenie zvierat bolo komplikované. No a potom opatera toho topeného nábytku. Celý byt bolo treba pomerne dlho vysušovať. Veľké škody mali aj obchodníci, lebo veľká voda bola aj na hlavnej ulici a pobchodníci mali veľké škody z potopeného tovaru. Najhoršie bolo, keď povodeň prišla nečakane rýchlo a nestihli ste urobiť veľa pre záchranu. Priekopu zas spolu s Turcom vytápal aj rozvodnený Jordán. Mladí ľudia mali pred reguláciou brehov Turca (30. roky 20. stor., pozn. red.) veselý život. Miestami mal Turiec hlbokú vodu, čo umožnilo mládeži, že sa tam učili plávať. Kde bola hlboká voda, tam chodili plávať aj kone. Ja som napríklad vedel plávať už ako 13 ročný a keď sa na Vrútkach otvorila nová plaváreň a ja som tam zaplával, zagratulovala mi Alica Masaryková, dcéra prezidenta T. G. Masaryka. Takmer na brehu Turca si Židia postavili synagógu, dokonca aj kultúrny dom s verejnými kúpeľmi, čo malo veľký význam, lebo v domácnostiach neboli kúpeľne, ako je to teraz. 26. júl 1960 ostane pamätným, pretože povodeň Turca vtedy zapríčinila veľké škody pre celé Vrútky. Zvlášť pre tých, čo bývali bližšie Turca. Nuž takéto spomienky nútia dúfať, že ozaj povodeň pred tými 60-mi rokmi bola posledná. Prajem všetkým Turčanom, aby z Turca mali len osov a nie škodu. **Zo skúsenosti opísal Róbert Zacharides.**

Text a fotografie z pripravovanej knihy: Róbert Zacharides – Igor Dobrovolný: Turčianske Benátky

Evanjelický zborový dom vo Vrútkach je zrekonštruovaný

Po deviatich mesiacoch usilovnej práce sa podarilo vo Vrútkach obnoviť Evanjelický zborový dom, ktorý od roku 1976 neslúžil svojmu pôvodnému účelu. Dielo, ktoré, veríme, bude prinášať nášmu spoločenstvu priestor na rast a vytvorí priestor pre pozvanie ďalších ľudí do prostredia cirkevného zboru. Skôr však ako sa dostanem k „nášmu“ dielu musím spomenúť „dielo“ našich otcov. V roku 1938 sa začalo vo Vrútockom cirkevnom zbore hovoriť o výstavbe novej fary a zborového domu, keďže priestory pre prácu na vinici Pánovej boli nedostačujúce. Rozpočet bol stanovený na 600 000 korún československých. Hľadali sa prostriedky, robili sa zbierky, boli potrebné pôžičky, vybavoval sa vhodný pozemok. Dňa 11. augusta 1941 položili naši predkovia, vedení bratom farárom Cyrilom Kramárom, základný kameň stavby. A potom už začala stavba, ktorá trvala do posviacky 7. novembra 1943. Je až neuveriteľné, že počas 2. svetovej vojny boli naši predkovia schopní za dva roky postaviť túto budovu. Ved' len divadelná sála má 160 m² a je vysoká 8,5 metra a javisko má ďalších 80 m². K tomu postavili tri byty a množstvo príľahlých priestorov. Do roku 1946 bolo na tejto stavbe preinvestovaných 1 200 000 korún. Zborový dom slúžil okrem potrieb cirkevného zboru Slovenskému komornému divadlu, premietali sa v ňom filmy, organizovali sa zábavy a spoločenské či kultúrne podujatia. Namiesto radosti s užívaním stavby však prišli veľké starosti. Ešte počas vojny budovu aj s farou zabrali fašistické vojská, ktoré ich využívali ak štáb a nemocnicu. Neskôr sa z nej pod dohľadom všemocnej komunistckej strany stala sýpka na obilie a nakoniec sa ju snažil zabráť Okresný národný výbor v Martine pre Okresnú pioniersku radu. To sa však nepodarilo. Napriek tomu stále visel nad budovou Damoklov meč. Nakoniec ju musela vrútocká evanjelická cirkev pod nátlakom predať v roku 1976 za 191 020, - korún Správe ochrannej krajinnej oblasti Veľká Fatra. Pôvodne bola dokonca ohodnotená len na 40 000, - korún voči čomu sa evanjelici odvolali. Až do roku 1992, pokiaľ neprebehol súdny spor o

prinavrátene Zborového domu, ktorý sme si museli odkúpiť naspäť, slúžila táto budova rôznym subjektom. Po roku 1992 v nej sídlili dve veľké firmy. Vyrábali sa v nej nábytok a sedacie súpravy a neskôr tam bolo Wellness štúdio. Po vypovedaní nájomnej zmluvy v roku 2018 sa konvent v roku 2019 rozhodol tejto budove vrátiť pôvodnú tvár. Predbežný rozpočet na vnútorné opravy a rekonštrukčné práce bol cca 110 000 €. Opravovalo sa od základov. Prirodzene sme nemali dostatok vlastných finančných prostriedkov a zbor si bol nútený na rekonštrukciu požičať. Nie však komerčne. O bezúročnú pôžičku sme požiadali cirkevný zbor zo Sučian a rovnako tak členov cirkevného zboru vo Vrútkach. A Pán Boh nám tento úmysel požehnal. Podarilo sa nám zhromaždiť 120 000 €, ktoré táto rekonštrukcia nakoniec stála. Máme síce dlhy, ale veríme, že sa o nás Pán Boh postará. Na tejto stavbe bolo odpracovaných množstvo hodín brigádnických prác, ktoré nám nesmierne pomohli znížiť celkové náklady. Rovnako tak aj firma Adama Ľudvíka, firma Ruzvel a firma Dimex, ktoré realizovali rekonštrukciu, boli poctivými a spoľahlivými partnermi. Za to všetko z celého srdca ďakujeme. Zborový dom čakajú ešte ďalšie rekonštrukčné práce, ktoré prídu na rad, až keď sa nám podarí uspokojiť všetky záväzky, ktoré máme. Je potrebné ešte zrekonštruovať vonkajšiu fasádu a časť strechy so zvodmi dažďovej vody. Veríme, že tento obnovený priestor,

bude slúžiť účelu, na ktorý ho postavili naši predkovia a stane sa opäť centrom duchovného, kultúrneho a spoločenského života vo Vrútkach. Veľké ďakujem patrí všetkým tým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli na túto obnovu a vdýchli tak nový život tejto stavbe. Najviac však ďakujeme Hospodinovi za požehnanie ťažkých deviatich mesiacov, kedy by sme bez jeho vedenia nič nedosiahli.

vrutky.estranky.sk

Marián Krivuš – zborový farár

Súťaž

Aké nové kultúrne podujatia by ste privítali na Vrútkach?

Vaše odpovede posielajte do konca septembra do redakcie Vrútočana spolu s vystrihnutým obrázkom zrekonštruovanej sály z Vrútočana. Výherca získa dvojhodinový vstup do salónika pre 20 osôb v novej sále.

Prehliadka nášho mesta sa stane atraktívnejšou a zaujímavejšou...

Nielen turisti, ale aj domáci, ktorí sú na prechádzke, môžu zistiť niečo viac o našom meste vďaka projektu Synagógy Slovenska, do ktorého sa Mesto Vrútky zapojilo.

Projekt mapuje židovské pamiatky po celej krajine. Pozostáva zo štyroch hlavných fáz. Prvou je vytvorenie webovej stránky (neskôr mobilnej aplikácie) propagujúcej objekty synagóg. Druhá fáza zahŕňa vytvorenie máp s lokalitami synagóg na Slovensku. Ide o dve verzie máp - existujúce a zaniknuté synagógy. Pátranie po miestach, kde sa nachádzala synagóga si vyžaduje dlhšie časové obdobie. Následne sa vytvorila v tretej fáze databáza objektov zahŕňajúca všetky zmapované synagógy. Posledná fáza pozostáva z označovania vytypovaných objektov vkusnými tabuľkami s QR kódom, ktorý s pomocou mobilov navedie turistov na podrobnejšie informácie o danej budove.

Prvá takáto tabuľka bola slávnostne odhalená 28. augusta práve vo Vrútkach. Po načítaní QR kódu si môžete na svojich mobiloch prečítať informácie o synagóge. Dozviete sa napr., že stúpajúci počet židovských veriacich bol podnetom k myšlienke výstavby vhodného domu modlitby - synagógy. Samotnú výstavbu inicioval a finančne podporil prvý predseda židovskej náboženskej obce Ignác Lang. Pozemok, na ktorom bola postavená, daroval práve on. Z dobových písomností sa dozvedáme,

S odhalením informačnej tabuľky pomohol primátorovi mesta Branislavovi Zacharidesovi zástupca projektu Lukáš Borovička

že ďalšie financie boli získané z darov a predaja sedadiel v synagóge v počte 500 ks. Realizácia synagógy bola zverená vrútockému architektovi a staviteľovi Stanislavovi Zacharovi, rodákovi z Valče. Projektom niekoľko významných objektov nielen vo Vrútkach, ale i v blízkom Martine. Neologickú synagógu dokončil v roku 1910 a jej otvorenie vzbudilo záujem širokej židovskej i nežidovskej verejnosti. Zúčastnili sa ho i zástupcovia mesta či cirkevní predstavitelia ďalších vierovyznaní. Počas 2. svetovej vojny postupne prestala slúžiť židovským veriacim a synagóga začala postupne chátrať. Možno i samotní Vrútočania pri pohľade smerom k Martinským holiám na západe, kde bol pôvodný vstup do synagógy, nevedia, že židovská

náboženská obec v rokoch 1925 - 1929 postavila v týchto miestach židovský kultúrny dom - Základný dom Kataríny a Jakuba Hertzovcov. Tento objekt bol, žiaľ, asanovaný pri postupujúcej panelovej výstavbe v sedemdesiatych rokoch.

Informácie o doteraz zmapovaných židovských pamiatkach na Slovensku nájdete na webovej stránke projektu www.synagogslovenska.sk

-red-

Výstavba synagógy vo Vrútkach si práve v tomto roku pripomína svoje 110. výročie. A Mesto Vrútky naň nezabúda. Túto udalosť si pripomenieme osobitným kultúrnym podujatím spojeným s koncertom židovských piesní v podaní slovenskej speváčky a hudobníčky arménskeho pôvodu Karin Sarkisjan na sklonku októbra.

Pekoviny- zaujímavé úlohy z geometrie pre dlhú chvíľu

Pekoviny je názov knihy profesora matematiky Ľudovíta Pekara- Máteka, ktorá bola uvedená do života 8. júla v sobášnej sieni MsÚ vo Vrútkach. Ako uvádza autor, toto dielko je výberom z množstva zozbieraných úloh z planimetrie a stereometrie, ktoré môžu byť oživením nielen pre stredoškôľakov, ale aj tých, ktorí majú strednú školu dávno za sebou. Uvedenia knihy do života bývalého učiteľa matematiky vrútockého Gymnázia sa zúčastnili najmä jeho žiaci, ale aj rodina či bývalý riaditeľ Milan Markovič. Keby

bolo všetko inak, krstným otcom novej publikácie by bol Jaroslav Budz. On bol jedným z prvých, ktorí si ju mohli prečítať. Žiaľ, nestalo sa tak, ale na Jarka Budza sme si opäť spomenuli aj pri takejto príležitosti.

-red-

Pripomenuli sme 76. výročie SNP

Mesto Vrútky, v spolupráci so Slovenským zväzom protifašistických bojovníkov a Klubom vojenských výsadbárov SR si každoročne tichou spomienkou pripomínajú padlých v bojoch v Slovenskom národnom povstaní. U mnohých nepoznáme mená, ani ich životný príbeh, ale nesmierne si vážime čo pre budúce generácie urobili...

-red-

Stolní tenisti TJ LOKOMOTÍVA Vrútky bilancovali sezónu 2019/2020

Stolnotenisový oddiel (STO) Telovýchovnej jednoty LOKOMOTÍVA VRÚTKY (TJ) skončil v júli svoju najúspešnejšiu sezónu vo svojej histórii. A družstvo dospelých skončilo v 1. lige na 2. mieste dva body za víťazným družstvom z Kežmarku. Prvý zápas s Kežmarkom doma naši hráči vyhrali 8 : 6 a v druhom zápase v Kežmarku remizovali 7 : 7. Štyri zápasy pred koncom súťaže bola ešte reálna šanca na 1. miesto, ale kvôli koronavírusu bola súťaž predčasne ukončená. Je veľmi potešiteľné, že naše družstvo vekovo najmladšie v súťaži dosiahlo takýto výsledok. Vekový priemer základu družstva bol necelých 16 rokov. Hráči predvádzali počas celej sezóny modernú útočnú nátlakovú hru, s ktorou si súper nevedeli poradiť. Nebyť dvoch kôl, na ktoré naši hráči kvôli študijným a reprezentačným povinnostiam nemohli nastúpiť v kompletnom zložení, výsledkom by bolo 1. miesto v súťaži. Družstvo tvorili Róbert Bukovinský, Matúš Markuš, Nikola Mihailovič, Martin Ďanovský, Juraj Petrлік a Samuel Arpáš.

Veľký úspech dosiahli extraligoví dorastenci, keď získali titul majstra Slovenska družstiev na rok 2020. Ako jediné družstvo v súťaži neokúsilo prehru a zvíťazilo vo všetkých svojich zápasoch vrátane finálovej nadstavby. Pre TJ a región Turiec je to historický prvý titul v najvyššej dorasteneckej súťaži. **Konečné poradie:**

1. miesto: TJ Lokomotiva Vrútky,
2. miesto: ŠKST Topolčany, 3. miesto: ŠK ŠOG Nitra, 4. miesto: STK Rybník

Na júlových majstrovstvách Slovenska v Bratislave dosiahol Samuel Arpáš pre STO TJ mimoriadny úspech, keď sa stal trojnásobným majstrom Slovenska mladších žiakov. Samuel Arpáš sa stal aj celkovým víťazom Slovenského pohára mladších žiakov na rok 2020 a Patrik Štancel skončil na celkovom 3. mieste Slovenského pohára najmladších žiakov.

Zľava: tréner a vedúci družstva Rudolf Bukovinský, hráči Dalibor Diko, Filip Delinčák, Juraj Petrлік, Samuel Arpáš, Martin Ďanovský, Samuel Skalický, hlavný rozhodca SSTZ Róbert Bukovinský.

Úspešnú medailovú zbierku začali už 8. marca 2020 naše mladé stolnotenisové nádeje na majstrovstvách regiónu Turiec mládeže, kde sme získali 6 zlatých, 5 strieborných a 9 bronzových medailí, čím sme sa stali najúspešnejším účastníkom týchto majstrovstiev. Majstrami regiónu vo svojich vekových kategóriách sa stali: Martin Ďanovský, Samuel Skalický, Patrik Štancel, Veronika Jašeková, Patrik Štancel – Jozef Lacko, Veronika Jašeková – Jessica Žibeková, Svoje dominantné postavenie v mládežníckych kategóriách sme chceli potvrdiť na majstrovstvách Žilinského kraja, ktoré sme mali usporiadať na domácich stoloch, ale kvôli koronavírusu boli zrušené. Dosiahnuté výsledky nie sú vecou náhody, ale systematickej práce s mládežou. STO TJ je vnímaný širokou verejnosťou na Slovensku ako klub aktívne pracujúci s mládežou. Prioritou STO TJ v nastavujúcej sezóne 2020/2021 je opäť mládež a cieľom je nadviazať na mimoriadne dosiahnuté úspechy v sezóne 2019/2020. Držme palce našim už úspešným hráčom, ale aj mnohým ďalším zo širokej základne, ktorí budú chcieť dať o sebe vedieť.

Viac na:

<https://lokomotiva-vrutky.webnode.sk/>

Rudolf Bukovinský

Mladší žiaci XBS Šamorín vyhrali FATRA CUP 2020

Počas uplynulého víkendu sa na vrútockom kúpalisku odohralo 15 zápasov turnaja mladších žiakov ročník 2007 a ml. "FATRA CUP". Z prvého miesta sa zaslúžene tešili hráči XBS Šamorín, ktorí nenašli v piatich zápasoch premožiteľa. Druhí skončili chlapci z Novák, tretí Topolčanci. Našmu družstvu sa ušla len zemiaková medaila.

Konečné poradie:

1. XBS Šamorín
2. KVP Nováky
3. Piraňa SC Topolčany
- 4. PVK VRÚTKY**
5. KPŠ Nereus Žilina
6. KVP Kúpele Piešťany

Marcel Kolář
PVK Vrútky

Vrútočan * Vydáva: Mesto Vrútky, Námestie S. Zachara 4, 038 61 Vrútky, IČO: 00 647 209

* Redakčná rada: predseda Mgr. Branislav Zacharides, členovia: Bc. Miriam Migátová, Mgr. Ľuboš Gottwald, JUDr. Jana Rišianová, Mgr. Zuzana Kötelešová, Ing. Igor Dobrovolný, Mgr. Igor Válek * Korektúry: Mgr. Elena Režná

* Adresa redakcie: Matušovičovský rad 6, 038 61 Vrútky * Tel: 043/424 18 08 * E-mail: vrutocan@vrutky.sk

* Stanoviská v jednotlivých článkoch môžu a nemusia odrážať stanovisko redakcie * Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu, rozsah, grafické spracovanie článkov * Distribúcia: Slovenská pošta, a. s.

* Tlač: Neoprint Plus, s. r. o., Za mostom 2, Vrútky * EV 5737/18 * ISSN 1339-6730

Náklad: 2 800 ks, júl- august 2020, poradové číslo 4 Dátum vydania: 3. 9. 2020.

DNI MESTA VRÚTKY

pri príležitosti

765. výročia
prvej písomnej zmienky o Vrútkach

Utorok 8. 9.

Kultúrna sála Kriváň
Farmársky deň, 2. ročník
10.00- 17.00 Výstava výpestkov a výrobkov záhradkárov, výstava kaktusov a sukulentov, včelárstva, prednáška predsedu Slovenského zväzu záhradkárov Ing. Eduarda Jakubeka
viac info: zahradka-vrutky.sk

Streda 9. 9.

Kultúrna sála Kriváň
17.00 „Turčianske Benátky“
Výstava autora Igora Dobrovoľného venovaná 60. výročiu povodne v Turci

Piatok 11. 9.

Sobášna sieň MsÚ
10.00 Slávnostné oceňovanie osobností mesta (na pozvánky)

Piatok 18. 9.

Pri bývalej fontáne „ryba“
9.30 Budkáčik a Dubkáčik, divadelné predstavenie divadla Babscénus pre deti (v prípade nepriaznivého počasia Kultúrna sála Kriváň)

Sprievodné podujatie 42. ročník zrazu cykloturistov

Štvrtok 10. 9.

Kultúrna sála Kriváň
17.00 Uvedenie knihy do života „Na dvoch kolesách“ od Ernesta Rusnáka, spojená s prednáškou Jaskyne a Turiec

Piatok 11. 9.

Odpočinková zóna pri MsÚ
9.00 Otvorenie 42. ročníka zrazu cykloturistov spojené so slávnostným otvorením Oddychovej zóny

16.00 Kultúrna sála Kriváň
Prednáška „Flóra a fauna v Národnom parku Veľká Fatra“, Peter Vantara (riaditeľ NP)

Sobota 12. 9.

Rímskokatolícky kostol sv. Jána Krstiteľa
18.00 Slávnostná sv. omša s požehnaním mestu Vrútky

